

№ ОСК-06-284/1/

Препис!

25.06.2019 г.

ПРОТОКОЛ № 24

Днес, **25 юни 2019 г. (вторник)** от **10.30 часа** в заседателна зала на Областна администрация - Габрово се проведе заседание на Областния съвет за тристранно сътрудничество, на което присъстваха:

1. **Мария Пенева** – Областна администрация – Габрово
2. **София Димитрова** – Областна администрация – Габрово
3. **Росица Йонкова** – упълномощен представител на Регионален съвет на КНСБ
4. **Пепа Сомлева** – Председател на УС на ИСА /Стопанска камара/ - Габрово

Отсъстваха:

1. **Галина Михнева** – представител на ГТПП
2. **Светла Начева** – СРС на КТ Подкрепа

Присъстваха още:

1. **Георги Цветков** – началник на отдел “Статистически изследвания – Габрово”

След установяване наличието на кворум, г-жа Пенева откри заседанието на Областния съвет за тристранно сътрудничество, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД :

1. Наети лица и средна брутна работна заплата в Габровска област за първо тримесечие на 2019 година.

*Докладва г-н Георги Цветков
Началник отдел „Статистически изследвания – Габрово*

2. Население и демографски процеси в Област Габрово за 2018 година.

*Докладва г-н Георги Цветков
Началник отдел „Статистически изследвания – Габрово*

3. Основни показатели на нефинансовите предприятия в Област Габрово през 2017 г.

*Докладва г-н Георги Цветков
Началник отдел „Статистически изследвания – Габрово*

4. Текущи

Не бяха направени допълнения или предложения и така определения Дневен ред бе приет единодушно с 4 гласа „ЗА”.

Членовете на съвета разполагаха предварително с информацията по всички точки от дневния ред (приложени към настоящия протокол), затова г-жа Пенева даде думата на присъстващите за въпроси към докладващите.

По т. 1. Наети лица и средна брутна работна заплата в Габровска област за първо тримесечие на 2019 година.

➤ **Наети лица по трудово и служебно правоотношение** - по предварителни данни на Националния статистически институт **наетите лица по трудово и служебно правоотношение** в област Габрово към края на март 2019 г. се увеличават с 0.4 хил. или с 1% спрямо края на декември 2018 г., като достигат 38.8 хил.

В края на март 2019 г. в сравнение със същият период на 2018 г. наетите лица по трудово и служебно правоотношение намаляват с 1.4 хил., или с 3.5%. Най-голямо намаление на наетите се наблюдава в икономическите дейности „Строителство“ - с 43.2%, „Хотелиерство и ресторантьорство“ - с 32.3% и „Административни и спомагателни дейности“ - с 11.2%, а най-голямо увеличение - в „Операции с недвижими имоти“ - с 22.7%.

➤ **Средната брутна месечна работна заплата** за януари 2019 г. е 1 031 лв., за февруари - 1 051 лв., и за март - 1 094 лева.

През първото тримесечие на 2019 г. средната месечна работна заплата е 1 059 лв. и нараства спрямо четвъртото тримесечие на 2018 г. с 2.7%. Икономическите дейности, в които е регистрирано най-голямо увеличение, са:

- „Транспорт, складиране и пощи“ – с 12.1%;
- „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“ - с 11.6%;
- „Административни и спомагателни дейности“ - с 10.4%;
- „Хуманно здравеопазване и социална работа“ – с 9.6%.

През първото тримесечие на 2019 г. средната месечна работна заплата нараства с 13.6% спрямо съответния период на 2018 г.

Икономическите дейности с най-високо средномесечно трудово възнаграждение на наетите лица по трудово и служебно правоотношение през първото тримесечие на 2019 г., са:

- „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти далекосъобщения” - 2 414 лева;
- „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“ - 1 286 лева;
- „Държавно управление“ - 1 170 лева.

Най-ниско платени са били наетите лица в икономическите дейности:

- „Административни и спомагателни дейности” – 592 лв.;
- Хотелиерство и ресторантьорство ” – 622 лв.
- „Операции с недвижими имоти“ - 691 лева.

Спрямо същия период на предходната година средната месечна работна заплата през първото тримесечие на 2019 г. в общественния сектор нараства с 13.8%, а в частния - с 13.6 %.

По този показател област Габрово се нарежда на шесто място в страната след София (столица), София (област), Стара Загора, Варна и Враца.

Г-жа Пенева предложи на всички членове да гласуват за приемане на така изложените сведения.

Резултат от гласуването: общо гласували – 4, за - 4, против – 0.

Предложението се приема.

По т. 2. Население и демографски процеси в Област Габрово за 2018 година.

Продължава процесът на намаляване и застаряване на населението, задълбочава се дисбалансът в териториалното разпределение на населението, броят на живородените деца бележи леко увеличение в сравнение с нивото си от 2017 година, намалява броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност, намалява детската смъртност, броят на сключените граждански бракове намалява, а броят на бракоразводите се увеличава.

➤ **Брой и структури на населението - към 31 декември 2018 г. населението на област Габрово е 108 404 души**, което представлява 1.5% от населението на България и 13,8% от населението на Северен централен район. В сравнение с 2017 г. населението на областта намалява с 1850 души, или с 1.7%.

Мъжете са 52 213 (48.2%), а жените – 56 191 (51.8%), или на 1 000 мъже се падат 1 076 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 53 години. Включително с нарастването на възрастта се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на областта. Относителният дял на жените е най-висок в община Дряново – 52.2% или на 1 000 мъже се падат 1 092 жени, а най-нисък е в община Севлиево – 51.4% или на 1 000 мъже се падат 1 058 жени.

Продължава процесът на застаряване на населението в област Габрово. В края на 2018 г. лицата на 65 и повече навършени години са 31 041, или 28.6% от населението на областта, което я нарежда на второ място в страната след област Видин (29.6). В сравнение с 2017 г. делът на населението в тази възрастова група нараства със 0.4 процентни пункта, а спрямо 2001 г. – със 8,3 процентни пункта. В регионален аспект, лицата на 65 и повече навършени години са най-много в община Трявна – 32.5%, а най-малко в община Севлиево – 26.9%.

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 33.3%, а на мъжете - 23.6%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея – на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Към 31.12.2018 г. децата до 15 години в областта са 12 594, или 11.6% от общия брой на населението, като спрямо 201 г. този дял се увеличава с 0.1 процентни пункта. По този показател област Габрово заедно с област Смолян (11,5%) заемат последно място в страната.

В община Севлиево лицата от тази възрастова група са с най-висок дял – 13.2%, а с най-нисък – в община Трявна (8.9%).

Към 31.12.2018 г. общият коефициент на възрастова зависимост в област Габрово е 67.4%, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат повече от две лица в активна възраст. За сравнение, през 2017 г. този коефициент е бил 65.8%.

Това съотношение е по-благоприятно в градовете - 61.2%, отколкото в селата – 102.5%. Във всички общини на областта, този показател е над 60.0%, като най-неблагоприятно е съотношението в община Дряново (70.2%).

Застаряването на населението води до повишаване на неговата средна възраст, която от 47.2 години през 2014 г. нараства на 48.0 години през 2017 г. и достига 48.2 години в края на 2018 година. Процесът на застаряване на населението се проявява както в селата, така и в градовете, като в градовете средната възраст на населението е 47.1 години, а в селата – 53.3 години.

За 2018 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години и 2 месеца за жените и 64 години и 1 месец за мъжете.

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени¹ при определянето на възрастовите граници за пенсиониране.

➤ **Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2018 г. е 59 913 души, или 55.3%** от населението на областта, като мъжете са 32 274, а жените – 27 639. Независимо от увеличаващата се възрастова граница за пенсиониране през 2018 г., трудоспособното население е намаляло с 1 245 души, или с 2.0% спрямо предходната година.

Към края на 2018 г. над трудоспособна възраст са 35 081 души, или 32.3%, а под трудоспособна възраст – 13 410 души, или 12.4% от населението на областта.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2018 г. това съотношение е 51. За сравнение, през 2001 г. 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от 89 млади хора. По този показател област Габрово отново дели последните места заедно с областите Перник и Смолян. Най-благоприятно е това съотношение в областите Сливен - 87, Варна – 73, и София (столица) - 72 лица.

➤ **Териториално разпределение на населението - към 31.12.2018 г. в градовете живеят 88 800 души, или 81.9%, а в селата – 19 604 души, или 18.1% от населението на областта.**

Към края на 2018 г. населените места в област Габрово са 349, от които 5 са градове. Населените места без население са 64, което нарежда областта на първо място в страната.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси – раждаемост, смъртност и миграция.

➤ **Раждаемост** - през 2018 г. в областта са регистрирани 747 родени деца, като от тях **741 (99.2%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените се увеличава с 14 или 1,9%. **Коефициентът на обща раждаемост през 2018 г. е 6,8‰, а през 2017 – 6,5‰.**

Броят на живородените момчета (372) е с 3 по-голям от този на живородените момичета (369) или на 1 000 родени момчета се падат 992 момичета. В градовете и селата живородени са съответно 608 и 133 деца, а коефициентът на раждаемост е 6.8‰ в градовете и 6.7‰ в селата.

Тоталният коефициент на плодовитост е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. **През 2018 г. средният брой живородени деца**

от една жена е **1.58**. За сравнение, през 2001 г. той е бил 1.14, а през 2017 г. - 1.49. Средната възраст на жените при раждане на първо дете е **27.5 години през 2018 година**.

През 2018 г. броят на извънбрачните живородени деца е 504, или 68.% от всички живородени. Относителният дял на извънбрачните раждания в селата (72.9%) е по-висок отколкото в градовете (66.9%). Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на фактическите съжителства сред младите хора.

➤ **Смъртност - броят на умрелите лица през 2018 г. е 2 184, а коефициентът на обща смъртност - 20.0%.** Спрямо предходната година броят на умрелите намалява със 143, или със 6.1 %. Нивото на общата смъртност продължава да е твърде високо.

Смъртността сред мъжете (21.2‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (18.8‰). През 201 г. на 1 000 жени умират 1053 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (35.4‰) отколкото в градовете (16.6‰).

Показателят за преждевременна смъртност през 2018 г. (15.5%) е с 1.0% пункта по-малко от предходната 2017 г. В стойностите на показателя за преждевременна смъртност има съществени разлики при мъжете и жените. Умрелите жени на възраст под 65 години са 10.5% от всички умрели жени, а стойността на този показател при мъжете е 20.3%.

През 2018 г. в областта са починали 4 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност е 5.4%. За сравнение, през 2001 г. коефициентът на детска смъртност е бил 11.8‰, през 2005 г. - 6.4‰, а през 2017 г. - 8.3‰.

➤ **Бракове и бракоразводи** - през 2018 г. са регистрирани 319 юридически брака - с 11 повече спрямо предходната година, а коефициентът на брачност е 2.9‰. Три четвърти от всички регистрирани бракове (266) са сред населението в градовете.

За 79.9% от жените и 84.6% от мъжете, сключили граждански брак през 2018 г., той е бил първи. **Броят на разводите през 2018 г. е 185, или с 11.4% повече от регистрираните през 2017 година.** От всички прекратени бракове 85.4% се отнасят за населението в градовете.

➤ **Естествен и механичен прираст на населението** - броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение. Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. **През 2018 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на област Габрово е намаляло с 1443 души.**

Намалението на населението, измерено чрез **коефициента на естествения прираст, е минус 13.2%.** Коефициентът на естествения прираст в градовете е минус 9,8‰, а в селата - минус 28.7‰. По този показател областта се нарежда на предпоследно място след област Видин - минус 16.4‰.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението в областта оказва и механичният прираст (нетното салдо от външната миграция), който също е отрицателен - минус 407 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от областта.

Г-жа Пенева предложи на всички членове да гласуват за приемане на така изложените сведения.

Резултат от гласуването: общо гласували – 4, за - 4, против – 0.

Предложението се приема.

По т.3.Основни показатели на нефинансовите предприятия в Област Габрово през 2017г.

➤ Брой предприятия

По окончателни данни на Националния статистически институт за 2017 г. нефинансовите предприятия, осъществявали дейност в област Габрово са 5 971, или с 0.8% повече спрямо предходната година.

Най-голям относителен дял имат нефинансовите предприятия:

- сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” - 36.4% .;
- сектор „Преработваща промишленост” този дял е 14.8%;
- сектор „Хотелиерство и ресторантьорство” - 8.2%.

Микропредприятията (до 9 заети) са 91.7% от предприятията в областта:

- малките (от 10 до 49 заети) - 6.7%;
- средните (от 50 до 249 заети) - 1.3%;
- големите (с 250 и повече заети) - 0.3%.

Предприятията, приключили 2017 година с печалба, са 4 397, със загуба - 840 и с нулев финансов резултат - 734.

➤ Нетни приходи от продажби

Нетните приходи от продажби реализирани през 2017 г. са на стойност 3 315 млн. лв., което е с 11.7% повече спрямо 2016 година:

- най-голям е дялът на сектор „Преработваща промишленост”, в който са реализирани 47.7% от общите нетни приходи;
- сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети”, - 32.5%;
- сектор „Транспорт складиране и пощи” - 6.4% от нетните приходи от продажби за областта.

➤ Произведена продукция

През 2017 г. нефинансовите предприятия в област Габрово, са произвели продукция в размер на 2 329 млн. лева:

- Водещ в икономиката на областта е сектор „Преработваща промишленост”, в който са произведени 65.7% от общата продукция за областта;
- следван от сектор „Транспорт, складиране и пощи” - 9.3%;
- и сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” - 8.5%.

➤ Брой на заетите лица

Заетите лица в нефинансовите предприятия в област Габрово са 37905:

- най-висок е дялът на заетите лица в сектор „Преработваща промишленост” - 50.7%;
- и в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” - 16.8% от общия брой на заетите в областта.

В микропредприятията работят 27.5% от заетите в областта, в малките – 21.6%, в средните - 21.5% и в големите предприятия - 29.4%.

С най-голям относителен дял на заетите лица в нефинансовите предприятия в областта е община Габрово - 52.4%, следвана от общините Севлиево - 35.7% , община Трявна - 6.2% и Дряново – 5.7%..

Г-жа Пенева предложи да се гласува за приемане на текущата точка от дневния ред.

Резултат от гласуването: общо гласували – 4, за - 4, против – 0.

Предложението се приема.

По т. 4. Текущи – изготвяне на „Календар с инициативите и дейностите на всички институции на територията на Област Габрово” за 2020 година.

С това дневният ред беше изчерпан и заседанието беше закрито.
На настоящото заседание бяха взети следните

РЕШЕНИЯ:

1. Областния съвет по условия на труд приема доклад на тема „Наети лица и средна работна заплата в Габровска област през първо тримесечие на 2019 година – ТСБ – Габрово”;
2. Областния съвет по условия на труд приема доклад на тема „Население и демографски процеси в Област Габрово за 2018 година – ТСБ – Габрово;
3. Основни показатели на нефинансовите предприятия в Област Габрово през 2017 г.
4. Текущи

МАРИЯ ПЕНЕВА /П/

*Заместник областен управител на област Габрово
Председател на Областния съвет по тристранно сътрудничество*

Изготвил протокола: /П/
София Димитрова
*Младши експерт в дирекция АКРРДС
Секретар на Областния съвет по тристранно сътрудничество*